

5.

A Magyar Állandó Értekezlet harmadik ülésének Zárónyilatkozata

A Magyar Állandó Értekezlet 2000. december 13–14-i ülésének résztvevői

- megerősítve a MÁÉRT 1999. februári alakuló ülése és a novemberi második ülése, valamint az 1996-ban megrendezett „Magyarország és határon túli magyarság” c. konferencia zárónyilatkozatában foglaltakat,

- különös tekintettel Magyarország Európai Unióhoz történő csatlakozására,
- szem előtt tartva Magyarország és a határon túli magyarság közötti kapcsolatok intézményesítésének és a jogi feltételrendszer kialakításának szükségességét,

a következőkben állapodtak meg:

1. Megelégedésüket fejezik ki, hogy Magyarország csatlakozása az Európai Unióhoz elérhető közelségbe került. Meggyőződésük, hogy a csatlakozás előnyei kiterjednek a szomszédos államokra is. A határon túli magyarok képviselői nyomatékosan kérik, hogy a csatlakozási tárgyalások során Magyarország jelenítse meg érdekeiket a határok átjárhatósága ügyében, különös tekintettel a Schengeni Egyezményre.

2. Üdvözlük az EU nizzai csúcsertekezletének döntéseit. A találkozón azon határozatai, melyek szerint a tagjelölt országokkal szemben az egyéni elbírálás elvét alkalmazzák, és amelyek kilátásba helyezik, hogy az új tagállamok már részt vesznek a 2004-es európai parlamenti választásokon, megfelelnek az összmagyarság érdekeinek. A határon túli magyar legitim szervezetek a jövőben is országaik azon politikai erőivel működnek különösen együtt, melyek a legmegfelelőbb módon képesek felkészíteni hazájukat a mihamarabbi EU-csatlakozásra. Megerősítik, hogy a szomszédos országok európai uniós csatlakozása a magyar nemzet egységes érdeke.

A MÁÉRT megállapítja, hogy az elmúlt időszakban alapvetően nem javultak a térségben élő magyar kisebbségek létfeltételei.

- Romániában az RMDSZ kormánykoalícióban való részvételével, állami felelősségvállalásával beindult pozitív folyamatok eredményei korántsem tekinthetők az ott élő magyar nemzeti közösség helyzete megnyugtató és befejezett rendezésének. A nemrég lezajlott általános választások eredményeként aggasztó mértékben megerősödött a szélsőséges nacionalizmus jobboldali és baloldali táborra. Reményüket fejezik ki, hogy ennek ellenére Romániában nem állnak le a pozitív folyamatok – beleértve a magyar közösség helyzetének rendezését –, és az ország az euroatlanti csatlakozás útjáról nem tér le, és betartja az általa megkötött nemzetközi szerződéseket.

- Aggodalmuknak adnak hangot amiatt, hogy Szlovákiában lelassult a magyar kisebbséget is érintő, a kormányprogramban rögzített reformok megvalósítása. Reményüket fejezik ki, hogy megszilárdul a kormányt alkotó politikai erők összetartása, és ez lehető-

vé fogja tenni, hogy energiáikat a kormányprogramban foglalt társadalmi és gazdasági átalakítással összefüggő feladatok megvalósítására összpontosítsák. Bízunk abban, hogy Szlovákia EU-csatlakozásra történő felkészülése új lendületet ad a reformok ügyének, s ennek részeként sor kerül a szlovákiai magyar közösség jogos igényeinek kielégítésére is.

– Üdvözlük a Jugoszláviában bekövetkezett változásokat, és reményüket fejezik ki, hogy a december 23-i szerbiai választások tovább erősítik az országban zajló demokratizálási folyamatokat, melyek keretében mód nyílik a vajdasági magyar kisebbség helyzetében meglévő nyitott kérdések rendezésére, az emberi és kisebbségi jogok maradéktalan érvényesülésére.

– Üdvözlük a 2000 novemberében elfogadott külföldi segélyekről szóló amerikai költségvetési törvény azon szakaszát, amely a Szerbiának juttatandó 100 M dolláros segély folyósítását egyebek között a Szerbiában élő kisebbségek helyzetét javító intézkedésekhez köti.

– Ukrajna oktatási miniszterének legutóbbi nyilatkozata aggodalomra ad okot a kárpátaljai magyar oktatási rendszer jövőjét illetően.

4. Örömmel állapítják meg, hogy a millennium eszméje és az évforduló hozzájárult a magyarországi és a szomszédos államokban élő magyarok közötti szolidaritás erősítéséhez.

5. Aggodalmukat fejezik ki a Magyarok Világszövetségében kialakult helyzet miatt.

6. Üdvözlük, hogy a kormány a nyugati magyarsággal való kapcsolattartás intézményesítéseként létrehozta a Nyugati Magyar Tanácsot. Kérjük, hogy a Tanács tevékenységébe vonja be a nyugati magyarság legfontosabb közösségeit. Egyetértünk a magyar kormány azon szándékával, hogy kezdeményezően lép fel a kapcsolatépítés, az anyanyelv, a kultúra és a magyarságtudat megőrzése érdekében. Felkérjük a Nyugati Magyar Tanácsot, hogy működése során nemzetközi téren hatékonyan segítse elő Magyarország és az egész magyar nemzet érdekeinek érvényesülését.

7. Felhívják a határon túli magyarokat, hogy a jövőben esedékes népszámlálások során vallják magukat magyarnak. Ez egyik feltétele az identitás megőrzéséhez szükséges jogok biztosításának.

8. Elismerésüket fejezik ki a MÁÉRT munkáját segítő szakbizottságok elnökeinek és titkárainak, valamint tagjainak az eddigi munkáért, melynek során az 1999. novemberi ülés Zárónyilatkozatában foglaltak értelmében kidolgozták a szomszédos államokban élő magyarokról szóló törvény koncepcióját. Megállapítják – az SZDSZ fenntartásai mellett –, hogy a koncepció alapján készült törvénytervezet fő elemeiben megfelel az abban lévő elveknek és törekvéseknek, és megfelelőképpen szolgálja a szülőföldön maradás esélyeinek és lehetőségeinek erősítését. Felkérjük a magyar kormányt, hogy a MÁÉRT-ülésen elhangzottakat figyelembe véve véglegesítse a törvénytervezetet és terjessze a parlament elé.

9. A tervezet véglegesítése során figyelembe veendő a következő szempontok:

Olyan törvényt kell alkotni, amely nyitott a változó feltételekhez alkalmazkodó pozitív módosítások irányában.

A törvény céljainak gyakorlati megvalósítása feltételezi a határon történő átkelés akadálytalan biztosítását a Magyarország uniós csatlakozását követő időszakban is. Szükségesnek tartjuk annak a törvényben való megjelenítését, hogy a határon túli magyarok

a határátkelés és Magyarországon való tartózkodás mindenkori legkedvezményesebb módját élvezhessék – összhangban Magyarország EU-tagságával – és hogy e kedvezmények megállapításánál figyelembe veszik sajátos érdekeiket. Szükséges továbbá, hogy a megfelelő szakbizottságok e kérdéskört 2001 folyamán tekintsék át és tegyenek javaslatot a megoldásra vonatkozóan.

A törvény jogalanyainak meghatározása során az értekezlet által – e zárónyilatkozat mellékleteként – elfogadott állásfoglalásban lefektetett elvek irányadóak.

A határon túli magyar közösségek képviselői köszönetüket fejezik ki a Magyar Országgyűlés pártjainak a törvény előkészítése során tanúsított konstruktív együttműködésért, és felkérik őket, hogy a törvény mielőbbi elfogadása érdekében továbbra is működjenek együtt és keressék az alapvető nemzeti célok megvalósulásához vezető közös utat.

Budapest, 2000. december 14.

Mellékletek:

1. A Magyar Szocialista Párt különvéleménye
2. Állásfoglalás a Magyar Köztársasággal szomszédos államokban élő magyarokról szóló törvény jogalanyának meghatározása tárgyában

A MÁÉRT 2000. december 13-14-i zárónyilatkozatának 1. sz. melléklete

**A Magyar Szocialista Párt különvéleménye
A Magyar Állandó Értekezlet 2000. december 13–14-i ülésének
Zárónyilatkozatához**

1. A Magyar Szocialista Párt támogatja, hogy a Magyar Köztársaság Alkotmányának 6. § 3. pontjában megfogalmazott, a határon túli magyarok iránti alkotmányos felelősség tartalmát törvény szabályozza. A törvénynek összhangot kell teremtenie a magyarországi társadalom és a határon túli magyarok érdekei között, ugyanakkor meg kell felelnie az érvényben lévő nemzetközi szerződéseknek, az európai uniós csatlakozás, a jövőbeni tagság és a szomszédokhoz fűződő kapcsolataink követelményeinek.

2. A Magyar Szocialista párt egyetért a szomszédos államokban élő magyarokról szóló törvény jogalanyának a MÁÉRT 2000. december 13–14-i ülésén megfogalmazott követelményrendszerével. A törvénynek minden tekintetben tiszteletben kell tartania azt az alapelvet, hogy az egyén elidegeníthetetlen emberi joga önmagát valamely nemzethez, nemzeti kisebbséghez tartozónak nyilvánítani.

3. Az MSZP álláspontja az, hogy a magyarországi jogrendnek megfelelően a határon túli magyarokról szóló törvénynek kell tartalmaznia a kedvezményekre jogosultak személyi körét.

4. Az MSZP nem ért egyet új, ún. ajánló szervezetek létrehozásával. Az ajánlás feladatát el tudják látni a tényleges politikai súllyal bíró, legitim határon túli szervezetek, pártok, mérvadó civil szervezetek és egyházak. Új szervezet létrehozása helyett az MSZP javasolja, hogy az ajánlás kiadására jogosult szervezeteket a törvény országonként tartalmazza.

Budapest, 2000. december 14.

A MÁÉRT 2000. december 13-14-i zárónyilatkozatának 2. sz. melléklete.

Állásfoglalás a Magyar Köztársasággal szomszédos államokban élő magyarokról szóló törvény jogalanának meghatározása tárgyában

A Magyar Állandó Értekezlet 2000. december 13–14-i ülésen megvitatta a Magyar Köztársasággal szomszédos államokban élő magyarokról szóló törvénytervezet jogalanyai meghatározásának témáját, és az alábbi javaslatokat teszi a Magyar Köztársaság kormányának és az érintett államokban létrehozandó, a „Magyar igazolvány” kiadásához szükséges ajánlás megtételére jogosult szervezeteknek:

1. Az ajánló szervezetekben a megfelelő magyar közösségen belül kapjanak szerepet a MÁÉRT-ban résztvevő határon túli magyar szervezetek mellett a mérvadó civil szervezetek és az egyházak képviselői.
2. A magyar kormány az ajánló szervezetek partnerként történő elfogadása során a fenti szempontot és a Magyarországon, illetve a szomszédos államban érvényben lévő adatkezelési előírásokat vegye figyelembe.
3. Az ajánlás kiadására jogosult szervezetek érdemben vizsgálják meg, hogy az ajánlást igénylő nyilatkozata hiteles-e, és az általa közölt adatok tartalma megfelel-e a valóságnak.
4. Az elbírálás során e szervezetek tartsák szem előtt a szabad identitásválasztás elvét és a magyar nemzet befogadó voltának történelmi hagyományait.
5. Az ajánlás kiadásához a magyar nemzethez való tartozás írásban történő kinyilvánítása és az ajánlás igénylése, valamint a magyar nyelv ismerete szükséges.

Az ajánló szervezet különleges méltánylást kívánó körülmények esetén eltekinthet a magyar nyelvtudástól, ha a kérelmező személy eleget tesz az alábbi feltételek egyikének:

- a. az állampolgársága szerinti állam magyarként tartja nyilván;
- b. szülei közül az egyik magyar nemzetiségű;
- c. házastársa rendelkezik magyar igazolvánnyal;
- d. valamely bejegyzett magyar szervezet nyilvántartott tagja;
- e. valamely egyházi nyilvántartásban magyarként tartják számon;

f. magyar oktatási nyelvű közoktatási intézménybe járt legalább négy évet, vagy gyermeke(i) magyar oktatási nyelvű közoktatási intézménybe jár(nak).

Ha a kérelmező a felsorolt feltételeket hitelesen igazolni tudja, az ajánlást származására, vallására, politikai hovatartozására tekintet nélkül meg kell adni.

6. A MÁÉRT felkéri az ajánlásokat elfogadó és az igazolványt kiadó magyar kormányzati szervet, hogy az ajánlások kiadására jogosult határon túli szervezetekkel történő megállapodás és együttműködés során a fenti szempontokat érvényesítse.

Budapest, 2000. december 14.

Forrás: *Romániai Magyar Szó*, 2000. december 16.